

PHẦN 1: ĐỀ CƯƠNG

I. Đọc hiểu văn bản

1. Văn bản

- + **Thể loại:** Văn bản văn học (thơ hiện đại).
- + **Ngữ liệu:** Ngoài sách giáo khoa thuộc các thể loại được học trong chương trình; có thể là 01 đoạn trích/ văn bản hoàn chỉnh; có nguồn rõ ràng, độ tin cậy cao, có ý nghĩa giáo dục, xã hội, nhân văn sâu sắc.

*** Yêu cầu cần đạt**

- Nhận biết và phân tích được nét độc đáo về hình thức của bài thơ thể hiện qua bố cục, kết cấu, ngôn ngữ, biện pháp tu từ.
- Nhận biết và phân tích được tình cảm, cảm xúc, cảm hứng chủ đạo của người viết thể hiện qua văn bản.
- Nhận biết và phân tích được chủ đề, tư tưởng, thông điệp mà văn bản muốn gửi đến người đọc thông qua hình thức nghệ thuật của văn bản; phân tích được một số căn cứ để xác định chủ đề.
- Nêu được những thay đổi trong suy nghĩ, tình cảm, lối sống, cách thưởng thức, đánh giá của cá nhân do văn bản đã học mang lại.

2. Tiếng Việt

Chơi chữ, điệp thanh, điệp vần.

*** Yêu cầu cần đạt**

Nhận biết được biện pháp tu từ chơi chữ, điệp thanh và điệp vần: đặc điểm và tác dụng.

II. Viết

1. Viết đoạn nghị luận văn học

Viết đoạn văn nghị luận (từ 100-150 chữ) phân tích về bài thơ/đoạn thơ (*phân tích một khía cạnh về nội dung chủ đề, một vài nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật và hiệu quả thẩm mỹ của nó*)

2. Viết bài nghị luận xã hội ngắn.

Viết bài văn về một vấn đề đáng quan tâm trong đời sống phù hợp với lứa tuổi (Trí tuệ nhân tạo; Mạng xã hội; Kỹ năng sống...)

* Yêu cầu cần đạt

- Viết được bài văn nghị luận xã hội ngắn về một vấn đề đáng quan tâm trong đời sống.

- Trình bày được ý kiến về một vấn đề xã hội; nêu rõ ý kiến và các luận điểm; sử dụng lý lẽ và bằng chứng thuyết phục.

PHẦN 2: ĐỀ RÈN LUYỆN

* ĐỀ 1:

I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc ngữ liệu sau và thực hiện yêu cầu bên dưới:

*Biển mùa này sóng dữ phía Hoàng Sa
Các con mẹ vẫn ngày đêm bám biển
Mẹ Tổ quốc vẫn luôn ở bên ta
Như máu ấm trong màu cờ nước Việt*

*Biển Tổ quốc đang cần người giữ biển
Máu ngư dân trên sóng lại chan hòa
Máu của họ ngân bài ca giữ nước
Để một lần Tổ quốc được sinh ra*

(Trích *Tổ quốc ở Trường Sa* - Nguyễn Việt Chiến, Báo thanh niên 27/5/2021)

Câu 1. (1.0 điểm) Xác định và nêu 02 cách nhận diện thể thơ của đoạn trích trên?

Câu 2. (1.0 điểm) Em hiểu như thế nào về câu thơ “Mẹ Tổ quốc vẫn luôn ở bên ta”?

Câu 3. (1.0 điểm) Chỉ ra và phân tích hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ được so sánh được sử dụng trong hai câu thơ sau:

*“Mẹ Tổ quốc vẫn luôn ở bên ta
Như máu ấm trong màu cờ nước Việt”*

Câu 4. (1.0 điểm) Nêu nhận xét của em về tình cảm của tác giả được thể hiện trong đoạn thơ?

II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm): Viết một đoạn văn (khoảng một mặt giấy bài làm) phân tích 04 câu đầu của văn bản “*Tổ quốc ở Trường Sa*” được trích trong phần đọc hiểu.

Câu 2 (4.0 điểm): Viết bài văn nghị luận ngắn (khoảng 300 chữ) nêu suy nghĩ của em về việc tiếp cận thông tin trên mạng xã hội một cách an toàn.

*** ĐỀ 2**

I. PHẦN ĐỌC - HIỂU (4.0 điểm).
TIẾNG VIỆT

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu:

*“... Chưa chữ viết đã vẹn tròn tiếng nói
Vàng trắng cao đêm cá lặn sao mờ
Ôi tiếng Việt như bùn và như lụa
Óng tre ngà và mềm mại như tơ.*

*Tiếng tha thiết, nói thường nghe như hát
Kể mọi điều bằng riu rít âm thanh
Như gió nước không thể nào nắm bắt
Dấu huyền trầm, dấu ngã chênh vênh.*

*Dấu hỏi dựng suốt ngàn đời lửa cháy
Một tiếng vườn rợp bóng lá cành vươn
Nghe mát lịm ở đâu môi tiếng suối
Tiếng heo may gợi nhớ những con đường”*

...

(Trích bài thơ “*Tiếng Việt*” – Lưu Quang Vũ -
<https://thivien.net>)

Câu 1 (1.0 điểm). Xác định và nêu tác dụng của thể thơ trong đoạn trích trên?

Câu 2 (1.0 điểm). Chỉ ra ít nhất hai nét đặc sắc của tiếng Việt được tác giả nhắc đến trong đoạn thơ? Từ đó em có nhận xét gì về tình cảm của tác giả gửi gắm trong đoạn trích?

Câu 3 (1.0 điểm). Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong đoạn thơ trên?

Câu 4 (1.0 điểm). Từ tình cảm của tác giả với Tiếng Việt, em hãy nêu một số việc có thể làm để giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt?

II. PHẦN LÀM VĂN (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm)

Từ ngữ liệu ở phần đọc – hiểu, viết đoạn văn (khoảng một mặt giấy bài làm) trình bày cảm nhận của em về vẻ đẹp của tiếng Việt được thể hiện trong đoạn trích.

Câu 2. (4.0 điểm)

“Đừng hỏi tổ quốc đã làm gì cho ta, mà cần hỏi ta đã làm gì cho tổ quốc hôm nay” là một câu hát rất nổi tiếng trong bài *Khát vọng tuổi trẻ* mà tác giả Vũ Hoàng sáng tác vào khoảng năm 1995. Từ đó, em có suy nghĩ gì về tinh thần trách nhiệm của người học sinh trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước? Hãy viết bài văn ngắn (từ 250-300 chữ) để trình bày suy nghĩ về vấn đề đó.

